

2

0

Donostia
Kultura
Balantzea

2

1

Donostia Kultura Balantzea

DONOSTIA KULTURA
2021. urteaz baliatu da
bere kultur komunitatea
ezagutzeko eta indartzeko

Victoria Eugenia Antzokia, La Pastorale © Olivier Houeix

***103.776 sarrera saldu dira ikuskizunetarako, eta bere zentroetan milioitik gora lagun edo bisitari izan direlarik, Donostia Kulturak oso emaitza onez pasatu du pandemiaren bigarren urtealdia.**

***Donostia Kulturak egokitzeko gaitasuna frogatu du, eta bere erresilientzia ere bai, pandemiak markaturiko bigarren urtealdian. Hona hemen hartutako neurri batzuk: Eserlekuak aurrez esleitzea aretoetan, ordutegi aurreratuak, eta kanpoko espazioak baliatzea kulturarako... 2021ean hartutako neurri batzuk besterik ez dira horiek, eta sendotu egingo ditugu etorkizunera begira.**

***Gainera, programazioa xeheki baloratzeari ekin zaio, kultur “normaltasun berrirako” itzulera bidean ateratako lehen ondorioei erantzunez: gazte gehiago etorri dira, goxo hartu beharra dago bertako sortzaileak, 0 kilometroko programazioa, pertsona nagusiek eragozpen gehiago jarri dituzte emanaldietara etortzeko...**

“Kultura: osasunez gozatu”

2021a aurreko urtea amaitu bezala hasi zen, kultur eremuan murrizpenak zituela -% 50eko edukiera, mugikortasun gutxiago- eta zenbait jai ospatu gabe, hala nola **erregeen desfilea, danborradak edo inauteriak**. Eta espero zenaren kontra, pandemiaren seigarren olatuarekin amaitu zen, aretoen edukiera % 60ra murriztuta.

Tartean, urte zaila, ustekabeak etengabe (jarduerak bertan behera geratzea, ixte perimetralak, programazio-aldaketak, sarrerak itzultzea, eta abar), eta, hala ere, osasun-babeserako neurriak, **Kultura: osasunez gozatu** goiburupean, guztiz eraginkorrak agertu zirelarik. Eta, batez ere, jendeak harrera benetan beroa egin zion Donostia Kulturak urtean egin duen kultur eskaintza zabalari.

Azpimarratzekoak sarrera-salmentaren datu onak urtearen lehen sei hilabeteetan, **“sold out” ugari** izan baitziren, bai eta Jazzaldia 2021en programazioak izandako erantzun bikaina ere, edukieraren % 90 saldu baitzen. Orobat, aipagarriak dira Donostia Kulturak antolatutako ikastaroetan parte hartzearen datuak. **7.000 matrikula** baino gehiagorekin, donostiarrek agerian utzi zuten kultura aurrez aurrekoen bidez eta parte hartuz berreskuratzeko zuten gogoia. Elkanori eskainitako erakusketa, udan, urteko berri onetako bat izan zen, 25.000 bisitaritik gora izan baitzituen. Datu bereziki ona da hori museoen sailean, egoerak gogor erasan baitio sail horri. Ez, ordea, literaturaren sailari (irakurketa eta liburuen kontsumoa areagotu egin da pandemian), eta horrek bi berri on ekarri dizkio Donostia Kulturari: batetik, hiritarren presentzia Donostiako Liburutegi Sarean, 533.000 erabiltzaile inguru izan baitira eta 399.983 ale mailegatu, hots, pandemia aurreko datuen parekoak. Bestetik, Literaktum literatur jaialdiaren arrakasta, 3.500 herritar izan baitziren bertan, frogatuz Donostiako kultur hitzordu hori gorantz doala.

STM, Elkanon © Oskar Moreno

Jaialdiak, festak eta beste kultur gertaera batzuk

DFeria izan zen hirian egin zen pisuzko lehen gertaera (hain zuzen ere, aurreko urtean itxialdiaren bezperako egunean amaitu zen programazioa), eta 2021ean egin beharreko lehen hitzordu profesionala zen Arte Eszenikoentzat. Erantzuna berehalakoa izan zen, hainbestearino non kanpoan utzi behar izan genituen parte hartzeko asmoa zuten zenbait profesional. 4.300 ikus-entzule izan genituen.

2021eko apirilean, **Giza Eskubideen Zinemaldiaren** 18. edizioa egin zen, aurreko urtean bertan behera utzi behar izan zena pandemia zela-eta. 2021ean, **Puy Oria** eta **Montxo Armendariz** zinegileek jaso zuten ohorezko saria. Euskal produkzioen estreinaldiek leku nabarmena izan zuten: **Aita Mari** lana, **Apaiz kartzela** eta memoria historikoa, eta **Vidas menoresen** begirada ausarta. Oso hurbileko sentitu genituen, halaber, **Traidoresen** historiak. Film laburren lehiaketa eta gazteen parte-hartzea ere bere onera etorri ziren urte horretan.

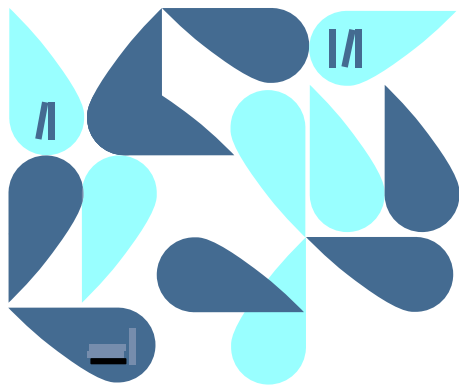
56. **Jazzaldia** oso arrakastatsua gertatu zen. Jazz zaleek ezin hobeto erantzun zuten, gogo biziz eta agertoki guztietarako sarrerak agortuz, betiere erantzukizun handiz jokatzuz eta osasun- eta segurtasun-neurri guztiak betez. Sarrera guztiak saldu ziren ordainbidezko 27 kontzertuetatik 15etan, eta salmenten ehunekoa, guztira, % 90era iritsi zen. Nabarmentzekoa hain maila handiko artistak etorri izana. Besteak beste, **Dave Douglas eta Franco D'Andrea, Cécile McLorin Salvant, Chucho Valdés, Marco Mezquida, José James, Buika, Giovanni Guidi** edota **Silvia Pérez Cruz**.

Beldurrezko Astearen 32. edizioa egin genuen, zeinak animoa eta baikortasuna ekarri baitzien ikus-entzuleei zein sortzaileei. Edukiera oso-osoari eta filmen programazio zabalagoari esker, Astea gogoangarria izan zen berriro. Estatuko estreinaldiak, multinazionalen filmak, sektoreko gonbidatuen kopuru handia (zinemaldietakoak, ekoizleak, zuzendariak...), argitalpen eta erakusketak: horiexek eta beste askok osatu zuten zazpi egunez menua.

Dklubak Donostiako zenbait aretotako 63 kontzerturen antolakuntzan hartu zuen parte 2021ean, eta hartara lagundu egin zuen Donostiako zirkuitu pribatuak bizirik iraun zezan. Horri esker, 4.500 ikus-entzule izan ziren kontzertuotan. Egoera hain ohiz kanpoko izanik, zuzeneko musikaren zaleek suharki erantzun zuten berriro, nahiz eta edukierak mugatuak izan eta eserita egon behar. Zirkuituak programazio eklektikoa hartu zuen, eta han izan genituen, besteak beste, **Rüdiger, Ofunkillo, Manolo, Kabezabolo, Los Estanques, Willis Drummond, Elena Setién...**

La cresta de la ola, La Estampida © Gorka Bravo

Kultur etxeek **Poltziko Antzerkiaren** 30. edizioaz egin zuten balantzea oso ona izan zen antolakuntzari eta herritarren erantzunari dagokionez. 2021ean, 4.000 ikus-entzule inguru hurbildu ziren antzerki-azkenaldietan, umoreaz, txotxongiloiez, musikaz eta kabaretaz gozatzera, irailaren 24a eta urriaren 10a artean.

Literaktum, Donostiako literatur jaialdia, azaroaren 8tik 21era egin zen, hiriko zenbait kokagunetan, eta berriz ere jende ugari etorri zen antolatutako ekitaldietara. Guztira 3.500 herritarrek hartu zuten parte, era batera edo bestera, programazioan. Literatura eta oroimena izan zen ardatz nagusia. Literaktumen izan ziren, besteak beste, **Luis Landero, Leila Slimani, Borja Ortíz de Gondra, David Grossman, Marta Barone, Isabela Figueiredo, Jordi Amat** edo **Eduarne Portela**.

Festak programari dagokionez, berriz, zuzen-zuzenean jasan zituen pandemia zela-eta egin ziren murrizpenak: bertan behera geratu ziren **Erregeen Desfilea, Danborrada, Inauteriak** eta **Aste Nagusia**. Hala eta guztiz ere, **Abuztua Donostian** programa aurrera atera ahal izan zen, hots, formatu txikiko 163 jarduera guztira Donostian abuztuan, eta irailean berriro izan genituen **Estropadak**, edukierak mugatuta.

Hasiera batean baikor begiratzen zitzaien udari, baina egoera ez zen hobetu nahi adina, eta ezin izan ziren egin jendetza handiak erakartzen zituzten jaialdiak, hala nola Loiola kaleko **Musikaren Eguna** edo Cristina Eneako **Glad is the Day**. Bestalde, **Amaia Zubiria** artistak irabazi zuen **Adarra Saria**, eta kontzertua eman zuen ekainaren 21ean, Victoria Eugenia Antzokian.

Altza Apain_Sortwo_Pablo Romano

Azpimarratzekoa da, orobat, **Donostia Apainen** bigarren edizioak izandako harrera ona, oraingoan Alzako auzoan, zeinean zenbait sortzailek etxeen aurrealde eta hormetan zertu baitzuten beren artea, bai eta oso emaitza erakargarriak lortu ere auzotarren onerako.

San Telmo Museoari dagokionez, nabarmentzekoa **Baginen Bagara** erakusketa mugari gertatu dela, gure inguruko emakume artistez, iraganeko zein garaikideez, egindako ikerkuntza-lana eta aitortzagatik. Urrats erabakigarria izan da Euskal Herriko artearen historia gaurko begiradaz berridazteko. Aintzat hartzen dugu, halaber, Museoa egin diren jardueren % 80 aurretik aurrekoak eta online izatea, horrek erakusten baitu bizkor erantzun zaiola gisa horretako edukien eskari gero eta handiagoari. Digitalizazio-prozesu horretan, Museoko erakusketa iraunkorrak badu dagoeneko app bat, bisitak atseginagoak eta sakonagoak izan daitezken. 2021ean, berriro ireki zen udan **Urgulleko Hiriaren Museoa**, zenbait hobekuntzarekin eta kanoiak zaharberrituta.

Hilabete hain zail horien ondotik, Donostia Kulturak bere **ondorioak eta ikaskizunak** atera ditu. Esaterako, ordutegietan egoerara egokitzeko egindako aldaketen ondoren, aurrerantzean ordutegi berria ezartzea erabaki da: ikuskizunak 19:30etan izango dira, eta ikastaroak amaitzeko ordua, berriz, 21:00etan ezarri da.

Orobat, jarleku esleituek edota sarrera zenbakituek jarraituko dute hemendik aurrera ere; halaxe izango da etorkizunean, baita zine-emanaldietan ere.

Beste neurri batzuk antolakuntza jasangarriagoa izan dadin: paper gutxiago erabiliko da ohiko komunikazioen euskarrietan, eta aztertu egingo da zer ingurune-neurri har litezkeen festa eta jaialdietan, betiere osasun-egoerak halakoak egiteko bidea ematen badu, noski.

Laburbilduz, 2021 ez da izan urte normala, aurrekoa ere izan ez zen bezala, osasun-krisia dela-eta: kontrastez beteriko urtea, jarduera batzuetan edukiera betetzeak agerian utzi baitu herritarren “kultur gosea”, eta beste batzuetan, berriz, murrizpena eta ziurtasunik eza izan baitira tarteka.

Erakundeak egoera hori baliatu du etengabeko **eraldatzeko eta digitalizazio-prozesua** areagotzeko, lehendik ere horretan ari baitzen. Web berri bat burutu nahi da 2022rako, eta lanean ari gara kultura, irakurri ez ezik, entzun (DK Irratia) eta ikusi (Larrotxene Bideo, eta abar) ere egin dadin. Alde horretatik, nabarmentzekoa da **Ispilu Beltza** irrati-programak izan duen arrakasta, *podcast* formatuan,

112.832 bazkide Donostia Kultura

erreferente bihurtu baita oso denbora laburrean gure inguruko kultur komunikazioari dagokionez. Gauza bera Olentzero eta Erregeen presentzia digitalaz ere: txikienak online agurtzeaz gainera, dagoeneko birtualki jasotzen dituzte haien gutunak.

Azkenik, esan behar dugu dagoeneko **112.832 bazkide dituela Donostia Kulturak** (2020an baino 2.766 gehiago), eta horrek Gipuzkoako klubik handiena bihurtzen duela erakunde hau. Horretarako, 5.498.669 bisita izan ditu webean, eta 168.825 jarraitzaile ditu kudeatzen dituen sare sozialetan.

Alegia, Donostia Kultura indarturik sartu da 2022.urtean, bere ahal osoan, gure ingurunearen kultur lokomotora bihurturik